

Jelentés a zentai Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ 2020. évi munkájáról

A zentai Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ 1977-ben jött létre a városi könyvtár, a múzeum, a művelődési ház, két mozi és a felnőttképzést ellátó ún. munkásegyletem összevonásával egy közös szakszolgálat kialakításával. Ennek a közművelődési modellnek a célja, hogy a helyben lakók művelődéssel, nyilvánossággal, társas együttléttel kapcsolatos óhaja és öntevékenysége találkozzon az intézmény feltételrendszerével, valamint azzal az igénnyel, hogy épületei a zentaiak, az önként szerveződött csoportok aktív és alkotó tevékenységének olyan színhelye legyen, amely egy egész régió művelődési és oktatási életét is mozgásba hozhatja, fellendítheti. A Városi Múzeumot a II. világháború után alapították, és a 70-es években vált alapszabályával összhangban a Tisza-vidék tájmúzeumává és tudományos intézményévé, amelynek alaptevékenysége a néprajz valamennyi ágának kutatása, dokumentumainak és múzeumi tárgyainak gyűjtése, feldolgozása és bemutatása. Jelentős környékbeli helytörténeti anyaggal is rendelkezik. Keretében bontakozott ki 1952-ben a Zentai Művésztelep, a 90-es években pedig a Vajdasági Magyar Népzenei Archívum. A Városi Könyvtár, amely bár több mint hetvenezer könyvtári dokumentummal és a központi könyvtáron kívül két fiókkönyvtárral (Felsőhegy, Tornyos) is rendelkezik, nem tartozik a Vajdaság legnagyobb közművelődési könyvtárai közé, ugyanakkor egyike azon keveseknek, amelyekben a könyvtári munka komplex gépesítése megtörtént. Gazdag a könyvtár helyismereti gyűjteménye is. A Munkásegyletemen kapott helyet a gödöllői Szent István Egyetem Kertészettudományi Kara Határon Túli Levelező Tagozatának Zentai Konzultációs Központja is. A Művelődési Ház mind a tájékoztatás, mind a kommunikáció, mind pedig a kreatív szférában szép eredményeket tud felmutatni. Az intézmény legjelentősebb rendezvényei: a Hagyományaink Ünnepe, az Énekelt Versek Zentai Fesztiválja, a Kálmány Lajos Népmesemondó Verseny, a Zentai Művésztelep eseményei, a Középiskolások Szín – és Filmművészeti Vetélkedője, a Városi Múzeum hagyományos néprajzi tanácskozása stb. Művelődési központunk a szervezője és lebonyolítója a Zenta Város Ünnepe elnevezésű hagyományos városnap rendezvénysorozatnak és a minden év augusztusában megrendezésre kerülő Táncpanoráma nevet viselő fesztiváljellegű nagyszabású rendezvénynek is valamint a Napsugár Báb- és Gyermekfesztiválnak. 2010 novemberében a Magyar Nemzeti Tanács a Központot kiemelt jelentőségű intézménnyé nyilvánította, 2012 óta pedig a Zentai Önkormányzaton kívül társalapítója is. A zentai Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ a Magyar Nemzeti Tanács döntése alapján kiemelt jelentőségű kulturális intézmény (28/2010-es záradék), valamint 2013-ban az alapítói jog részleges átruházása is megtörtént. A Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ szakszolgálatát egységes rendszerbe foglalja össze, koordinálja és irányítja az intézmény keretei közé tartozó szervezeti egységeket. A szakszolgálat a könyvelési, pénzügyi, ügyviteli és informatikai feladatok és munkafolyamatok elvégzésével döntő mértékben hozzájárul az intézményrendszer zökkenőmentes működéséhez. Jelenleg a Városi Múzeumnak 7, a Művelődési Háznak 4, a Városi Könyvtárnak és fiók könyvtárainak összesen 8, a Szakszolgálatnak pedig 6 munkatársa van.

JELENTÉS A ZENTAI VÁROSI KÖNYVTÁR 2020. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

KÜLDETÉS ÉS FELADATVÁLLALÁS

A Zentai Városi Könyvtár, amely a zentai Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ keretében működik mint a Magyar Nemzeti Tanács kiemelt jelentőségű intézménye 650 négyzetméternyi működési területtel, a rendelkezésére álló Zentai Alkotóházzal, Felsőhegyen és Tornyoson egy-egy fiókkönyvtárral, valamint 7 könyvtárossal és egy takarítóval látja el alapvető közgyűjteményi feladatait.

Az idei évben a koronavírus-járvány a világon mindenhol emberi és szakmai kihívások elé állította a könyvtárosokat. Könyvtárunk március 16-áig a hagyományos keretek között működött. Sikerült megszervezni egyik legnagyobb rendezvényünket is – március elején – a XXII. Hagyományaink Ünnepe. Azonban alapítónk, a Zentai Önkormányzat rendkívüli helyzettel megbízott törzskara március 16-án úgy döntött, hogy zárt ajtók mögött folytatódjon a munka egészségünk megőrzése érdekében egészen április 24-éig.

A kényszerhelyzet első pillanatától kezdve nagyon fontosnak tartottuk azt, hogy továbbra is tartsuk a kapcsolatot olvasóinkkal, hogy elérhetőek legyünk a nap 24 órájában, kérdezhessenek tőlünk, kereshessenek bennünket. Ennek pedig legjobb módja a virtuális tér kihasználása volt.

Korábban is jól működött Facebook-oldalunk, de még több poszttal bővítettük, amelyek nagy sikert arattak.

Igyekeztünk minden korosztályt megszólítani. Online oldalakat ajánlottunk, ahonnan könyveket lehetett letölteni, meséket mondtak a Kálmány Lajos Népmesemondó Versenyen kiváló eredményeket elért gyermekmesemondóink, ami most még nagyobb értékkel bírt, hiszen az idei évben a járványra való tekintettel nem tudtuk megszervezni a Kálmány Lajos Népmesemondó Versenyt. Egyszer már elmaradt 1999-ben a bombázások miatt, és ez a második alkalom, hogy nem tarthattuk meg.

Napi gondolatokkal kedveskedtünk olvasóinknak, csatlakoztunk a *Ragassz ki egy piros szívet az abalkodba!* kezdeményezéshez ezzel is jelezve, hogy milyen hálásak vagyunk az egészségünkért, biztonságunkért, ellátásunkért dolgozóknak. Anyák napján mi is kiragasztottunk egy tulipánt az ablakba még egy szép kezdeményezéshez csatlakozva, jelképesen így fejezve ki azt a hálát és szeretetet, amelyet életet adó édesanyáink iránt érzünk. Nagy sikere volt a *Mit főz a könyvtáros?* rovatunknak is, amelyben a karanténkonyhához adtunk tippeket, és az érdeklődők megismerhették kedvenc receptjeinket. Tehát olyan személyes tartalmakat találtunk ki, amelyek révén olvasóink, látogatóink és vendégeink jobban megismerhettek Bennünket, könyvtárosokat.

Közéleti személyiségeket kértünk föl, hogy énekeljenek, szavaljanak a könyvtár Facebook-oldalán olvasóinknak, ezzel is erőt adva számunkra a mindennapok nehézségeinek leküzdéséhez: gyönyörű húsvéti dalt énekelt nekünk Csizmadia Anna népdalénekes, Fehér Nóra szívhez szóló Kormorán-dallal kápráztatott el bennünket, Török Máté verséneklő, a Misztrál együttes tagja is énekelt olvasóinknak, valamint a kárpátaljai Kovács család is, amelynek tagjai évről évre elhozzák hozzánk szolgálatukat. Fontos megemlítenem, hogy több mint 1500 likeolónk van, aminek szívből örülünk, de előfordult, hogy videóinkat több ezren is megtekintették.

A különféle évfordulókra is gondoltuk, és annak kapcsán több virtuális programot is szerveztünk. Például az egész Kárpát-medencéből videofelvételeket vártunk a magyar költészet,

április 11-e alkalmából. Csaknem 80 videofelvétel mutatta be diákok, tanárok, színművészek és előadóművészek legkedvesebb verseit, április 11-én pedig a könyvtárosok mondták el legkedvesebb versüket. Kezdeményezésünkkel az összetartozást, a költészet határokon és nehéz helyzeteken is átívelő erejét szerettük volna bemutatni, hiszen élhetünk bárhol, bármikor, a vers erőt ad, és lelket nemesít.

Zárd karanténba kedvenc szereplődet/hősedet címmel kreatív játékot hirdettünk középiskolásoknak. A nyereményt a Rákóczi Szövetség Zentai Ifjúsági Szervezetének elnöke, Homolya Ákos ajánlotta fel, míg nyertese Törteli Anna középiskolás diák lett.

A Föld Napjáról is megemlékeztünk. A gyerekek otthon készítettek szatyrokat, és a legjobb pályamunkákat díjaztuk. Ezzel is szerettük volna felhívni a figyelmet a környezettudatosságra, hiszen már azzal is tehetünk a Földért, ha nem műanyag zacskót használunk. A könyvtárban azóta működik a szatyorkölcsönzés.

A sajtó több alkalommal is beszámolt programjainkról, amelyek az alábbi linkeken tekinthetők meg:

https://www.magyarszo.rs/hu/4263/vajdasag_zenta/217898/Kiny%C3%ADlt-egy-%C3%BAj-vil%C3%A1g.htm

http://rtv.rs/hu/kult%C3%BAra/a-magyar-k%C3%B6lt%C3%A9szet-napja-zent%C3%A1n_1113227.html

<https://hetnap.rs/cikk/Virtualis-konyvtar-sokszinu-tartalommal-31339.html>

A könyvtár munkatársai részt vettek a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet koordinálásában megvalósuló Vajdasági Magyar Digitális Adattár adatgyarapításában és metaadatolásában is. A tudástár ingyenes hozzáférést biztosít a vajdasági magyarság szellemi, tárgyi és épített örökségéhez, valamint a kortárs alkotások digitálisan mentett tartalmaihoz.

A KÖNYVTÁROSOK FOLYAMATOS SZAKKÉPZÉSE

Bár nagyon fontosnak tartottuk a továbbképzést, az idei körülmények nem igazán kedveztek ezeknek a tanulási formáknak; a legtöbbet lemondtak vagy elhalasztottak a következő évre.

Egyetlen szakmai találkozón tudtunk csak részt venni november 5-én Bácsfeketehegyen a Kozma Lajos Könyvtárban, ahol a Monguz Kft. oktatásért felelős szakembere, Tóth Kornél online képzés keretein belül részletes bemutatót tartott a Qulto® integrált könyvtári rendszer működéséről. A fő hangsúlyt arra helyezte, hogy gyakorlati példákon keresztül mutassa be a rendszer különböző munkafolyamatait. A Katalógus és a Kölcsönzés modulra tért ki részletekbe menően, ezzel lefedve a katalógizáció (monográfia, periodika) minden mozzanatát, valamint az olvasókkal, kölcsönzésekkel kapcsolatos munkafolyamatokat is. Emellett az OPAC felület is bemutatva, kitérve a OPAC-on keresztül történő olvasói profil kezelésére és a különböző kölcsönzési funkciók menedzselésére.

Erre azért volt szükség, mert december 18-ától lecserélődött könyvtárunkban a Szirén Integrált Könyvtári rendszer, és az anyaország és a Magyar Nemzeti Tanács támogatásával a Qulto® Könyvtári rendszer vette át a helyét, amely a hagyományos könyvtári alapfunkciókon túl lehetőséget biztosít olyan feladatok ellátására is, mint amilyen a digitális tartalomszolgáltatás, archiválás, a webes publikálás vagy a komplex közgyűjteményi portál építése, üzemeltetése.

ÁLLOMÁNYGYARAPÍTÁS ÉS EGYÉB FEJLESZTÉSEK

A Szerb Köztársaság Kulturális és Tájékoztatási Minisztériumának közvetítésével összesen 612 darab ajándékkönyvet (590 szerb, és 22 darab magyar könyvet) vehettünk át 465.846 dinár értékben, a Márai X. program keretében pedig 98.140 dinár értékű 119 darab könyvet kaptunk. Az olvasói ajándékoknak, illetve különböző szervezeteknek köszönhetően 295 magyar nyelvű könyvvel gyarapodott könyvtárunk könyvállománya (beleértve a fiókkönyvtárakat is), valamint 69 szerb nyelvű könyvvel lettünk gazdagabbak.

ÚJ KÖNYVTÁRTAGOK 2020-BAN

A rendszeresen könyvtárba járó olvasókon kívül egy év alatt Zentán 44 új fővel gyarapodott az olvasóközönség száma, azaz 17 gyermekolvasóval (14 éves korig), 7 középiskolással, 3 egyetemistával, 12 aktív munkavállalóval, 2 nyugdíjossal és 3 egyéb alkalmazásban lévővel.

KÖNYVTÁRI RENDEZVÉNYEK

A Városi Könyvtár 2020-ban a stratégia feladatait szem előtt tartva az alábbi programokat, rendezvényeket tartotta meg:

Anyanyelv- és olvasásnépszerűsítő vetélkedők

Implom József Középiskolai Helyesírási Verseny, községi szavalóverseny magyar és szerb nyelven, Stevan Sremac emléknapiak.

Író-olvasó találkozók

A Magyar Szó élőújságja Zentán!, Gergely József (*Amit a galamb összehordott*), Faragó Kornélia és Ózer Ágnes (*Különös effektusok – A címzett: Bori Imre*), A Forum Könyvkiadó Intézet legújabb kötetének ünnepélyes bemutatója (*Felhő(n)járó*), A zEtna (amorf) XVII. Irodalmi Fesztiválja.

Filmklub

A vajdasági magyar mozgókép napja (*Hozzád sóhajtott, Osztyaltalálkozó, Sziasztok!, Magyarellenés atrocitások a Délvidéken – Horgos története, „Szabadkára nézve a vasút életkérdés”, A magyar Olympiász – Vermes Lajos, Radnóti nyomában*).

Különböző célcsoportok számára készített tematikus foglalkozások, előadások, műsorok és szakmai napok

Pecze Rózsa és Korenchy László (*Útban Istenszéke felé*), Gere Lília (*Dél-afrikai Köztársaság – Fokváros, Szucsou – Kína Velencéje és a kertek városa, India – Bikanár, India – Udaipur, Dzsajpur, Agra – a vörös erőd, Tádzs Mahal, Kambodzsa – Angkor, a csodálatos romváros*), Domány Szilveszter (*Kerékpárral a jövőért*), Msgr. Nagy József (*Illés próféta, Izaiás próféta, A koronavírus-járvány tényleg az utolsó idők jele?, A szenvedéseink a bűneink következményei?*), Adni öröm! (*Kiállítás a Pannon RTV pályázatára beérkezett legszebb rajzokból*), Szabó Tönki Károly (*Bali és a Gili-szigetek*), Kocsis Imre és Surányi Károly (*Fűtsünk okosan!*), XXII: Hagyományaink Ünnepe („Tej, túró, tejfel...”), Döme Ibolya (*Légy bátor élni!*), Korenchy László (*Magyar találmányok az évszázadok során*), A Temesvári Magyar Ifjúsági Szervezet (TEMISZ) fotókiállítása.

HAGYATÉKOK, KÉZIRATOK, HELYISMERETI TEVÉKENYSÉG

A Zentai Városi Könyvtárban található helyismereti kiadványok, magyar nyelvű kéziratok, hagyatékok feltárása és feldolgozása folyamatos, azaz a helyismereti anyag gyűjtése, feldolgozása, rögzítése és őrzése tervszerű, adatbázisba rendezett.

WEBALAPÚ SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSE

A honlapunk fejlesztésre szorul, a programjainkról rendszeresen hírlevélben, illetve a könyvtár Facebook-oldalán tájékoztattuk az érdeklődőket.

Összeállította:

Baráth Hajnal Anna
könyvtárvezető s. k.

JELENTÉS A MŰVELŐDÉSI HÁZ 2020. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

A 2020-as évben működésünk lényegesen eltért az előző években megszokottól. A koronavírus járvány (Covid-19) az élet minden területén nehézségeket és változásokat idézett elő, s ez alól a művelődési élet sem volt kivétel. Márciustól kezdve minimálisra csökkentek rendezvényeink, sőt zárva is tartottunk közönségünk előtt abban az időszakban, amikor a járványügyi előírások nem tették lehetővé a nézők fogadását intézményünkben. Ebben az időszakban elvégeztük a szükséges javításokat, karbantartási munkálatokat, a pince és raktárak rendbetételét, az éves nagytakarítást stb.

A Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ egyik alapintézményeként működő Művelődési Ház munkaprogramjában elsődleges célul tűzte ki a közös művelődési és szórakozási alkalmakat, az alkotó tevékenység kibontakozását és a kultúra eredményeinek terjesztését.

A Művelődési Ház fontos szerepet tölt be a hivatásos művészet alkotásainak közönséghez történő eljuttatásában (hivatásos színházi előadások, hangversenyek rendezése).

Szoros együttműködés alakult ki az épületben működő intézménnyel, a Zentai Magyar Kamaraszínházzal, amely szintén kiemelt jelentőségű intézmény és a legfiatalabb hivatásos színház Vajdaságban (2008 óta bejegyzett). Valamint folytattuk együttműködésünket a Miroslav Antić amatőr színjátszó csoporttal, akik próbáikat, előadásait heti/havi rendszerességgel a Művelődési Házban tartják. Természetesen a többi civil szervezettel, egyesülettel, alapítvánnyal, oktatási intézményekkel is évente több alkalommal szervezünk és rendezünk különböző rendezvényeket, kiállításokat, programokat.

A zentai Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ a Magyar Nemzeti Tanács döntése alapján kiemelt jelentőségű kulturális intézmény (28/2010-es záradék), valamint 2013-ban az alapítói jog részleges átruházása is megtörtént.

A zentai Művelődési Ház felépítése, működése, kihasználtsága, felszereltsége sokban különbözik más, vidéki művelődési házak működésétől. Ebben az esetben teljes mértékben megvalósul az ágazati integráció: különböző tartalmak egymás melletti és egymás utáni megjelenítésére alkalmas a tér. A Művelődési Ház teret biztosít különböző tribünök, tudományos és irodalmi rendezvények, művelődési rendezvények, óvodai/iskolai programok, ünnepségek megrendezésére és koncertek bemutatására. Ebben az épületben az óvodások, az általános iskolások, középiskolások, nyugdíjasok, a különböző civil szervezetek, művelődési egyesületek, tánccsoportok mind-mind itt tartják rendezvényeiket és a próbákat is.

A Művelődési Ház társszervezője vagy házigazdája a következő kiemelt jelentőségű rendezvényeknek: Énekelt Versek Fesztiválja, Vajdasági Magyar Amatőr és Diákszínjátszók Tábor (MadT), Hagyományaink Ünnepe. Ezek közül csak a Hagyományaink Ünnepe sikerült megszervezni ebben az évben, mivel az még a márciusi járványügyi korlátozások előtt volt.

Legrangosabb, legtömegesebb és egész Vajdaságra kiterjedő rendezvényünk, melynek nemcsak otthont ad, hanem az egyedüli szervezője, lebonyolítója a Művelődési Ház, az évente megrendezésre kerülő Középiskolások Szín- és Filmművészeti Vetélkedője, amit az idén sajnos nem tudtunk megrendezni az említett pandémiás időszak miatt.

A felsorolt előadásokon, műsorokon kívül a Művelődési Ház dolgozói részt vesznek még a város más kulturális programjainak a lebonyolításában is: pl. iskolai rendezvények, futóversenyek, szabadtéri programok, egyházi rendezvények, sportesemények, civil szervezetek programjainak hangosítása, szervezése lebonyolításában. Márciustól ezek a rendezvények is elmaradtak. A Művelődési Ház dolgozóinak száma: 2 szerződéses és 2 állandó munkaviszonyban lévő dolgozó.

A Művelődési Ház rendezvényei

Gyermekelemlőadások

A Zentai Magyar Kamaraszínház előadása: **JANCSI APRÓD**. Előadta: **Virág György**.

Hivatásos színházak vendégszereplése

A Művelődési Ház rendkívül fontos feladatának tartja, hogy a színházkedvelő zentai közönség számára hivatásos színházak előadásainak meghívásával minőségi színházi élményt nyújtson. A szabadkai Kosztolányi Dezső Színház vendégjátéka: **Tasnádi István: NÉZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA** (Rendező: **Urbán András**); A szabadkai Népszínház Magyar Társulatának vendégjátéka: **Kai Hensel: KLAMM HÁBORÚJA** (monodrámája) Előadta: **László Sándor** (Rendező: **Mezei Kinga**).

Amatőr színházak vendégszereplése

A Művelődési Ház helyet biztosít az amatőr színházak, művelődési egyesületek vendégszerepléseinek is. Intézményünk vendégül látott egy monodrámát: **Jovica Jašin** előadásában, **IMA JEDNA ZEMLJA** címmel.

A Miroslav Antić Kamaraszín szervezésében került sor a **Jovan Đorđević Színházi Napok** elnevezésű fesztiválra, amelynek a Művelődési Ház adott otthont. A szerb nyelvű amatőr előadások seregszemléjén öt szerb amatőr társulat mutatta be előadását városunkban. A fesztivál programjában a következő előadások szerepeltek: **Pozorište „Raša Plaović” Ub: Nebojša Pajkić i Slobodan Šijan: „DAVITELJ PROTIV DAVITELJA”** (Rendező: **Duško Ašković**); **Gradsko pozorište „Teatar 91” Aleksinac: Dušan Kovačević: „ZVEZDANA PRAŠINA”** (Rendező: **Branislav Nedić**); **Dramski studio mladih Gradskog pozorišta Bečej: Slavomir Mrožek: „POLICAJCI”** (Rendező: **Igor Pavlović**); **Gradsko pozorište Smederevska Palanka: Džo Orton: „ŠTA JE SOBAR VIDEO”** (Rendező: **Pavle Jozić**); **Akademsko pozorište Doma kulture Prijepolje: Vladimir Đurđević: „NE IGRAJ NA ENGLEZE”** (Rendező: **Admir Šehović**).

A Művelődési Házban tartja bemutatóit és előadásait a zentai Miroslav Antić Kamaraszín. A 2020-as évben egy bemutatót és egy repríz előadást mutattak be intézményünkben: **Ivan Aleksandrovič Gončarov: OBLOMOV** (Režija: **Radovan Zubac**).

Oktatási intézmények rendezvényei

A Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ fontosnak tartja a Zenta községbeli oktatási intézményekkel való szoros együttműködést. Sajnos, az idei évben csak egy közös rendezvényünk volt: A zentai Stevan Sremac iskolák **SZENT SZÁVA NAPI**ünnepi műsora.

Koncertek és zenés műsorok

SZENT MIHÁLY-NAPI TÁNCHÁZTALÁLKOZÓ ÉS SOKADALOM a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Hagyományok Háza Hálózat Vajdaságszervezésében.

Tudományos és irodalmi rendezvények, tanácskozások

A Kárpát-medencei magyarok konduktív fejlesztési projektjének keretén belül a Pető-féle konduktív gyógypedagógiai módszer vajdasági, felvidéki, kárpátaljai és erdélyi vezetőinek konferenciája.

Kiemelt vajdasági és regionális jelentőségű rendezvényeink

XXII. Hagyományaink Ünnepe **„TEJ, TÚRÓ, TEJFEL...”** Zenta község hagyományörző és hagyományápoló csoportjainak huszonkettedik bemutatkozása. A műsor előtt tejtermékekből készült hagyományos ételekből nyílt kiállítás a Művelődési Ház új közösségi terében; a **KÖZÉPISKOLÁSOK SZÍN- ÉS FILMMŰVÉSZETI VETÉLKEDŐJE** is elmaradt ebben az

évben, csak a beérkezett filmeket tudta a zsűri értékelni, illetve megjelentetni a közösségi oldalak online felületén.

Mindkét rendezvény a **Magyar Nemzeti Tanács** kiemelt jelentőségű regionális rendezvénye.

Egyéb művelődési rendezvények

A Magyar Kultúra Napjának hagyományos vajdasági központi ünnepe (A **MAGYAR KULTÚRA ÜNNEPE**); **LÁTTAM** (kisjátékfilm) Alföldi elégia – Hommage á Huszárik Zoltán. **Bicskei Zoltán** filmrendező, grafikus legújabb filmjének ünnepélyes bemutatója. A vetítés után **Mezei Kinga** beszélgetett az alkotóval; a **SZENT SZÁVA-NAPI** ünnepi díszülés; „**MERT A HAZA NEM ELADÓ**”: Ünnepi megemlékezés az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulójának emlékére. A műsorban közreműködött a **Mécsvirág együttes** (**Krnács Erika** előadóművész, **Baráth Hajnal Anna** és **Zsoldos Ervin** verséneklő) és a **Musica Sacra Kórus**, a zentai Jézus Szíve templom énekkara (karnagy: **Edelényi Magdolna**).!''.

Összefoglalva a kiemelt események a Művelődési Házban:

PROGRAM	DARAB/ÉV	NÉZŐSZÁM	ÁTLAG
GYERMEKELŐADÁSOK			
- magyar nyelven	1	25	25
- szerb nyelven			
HIVATÁSOS SZÍNHÁZI ELŐADÁSOK			
- magyar nyelven	2	174	87
- szerb nyelven			
AMATŐR ELŐADÁSOK			
- magyar nyelven			
- szerb nyelven	6	389	65
EGYÉB MŰVELŐDÉSI RENDEZVÉNYEK	3	445	148
OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK RENDEZVÉNYEI	1	246	
ZENÉS MŰSOROK	3	467	156
TUDOMÁNYOS, IRODALMI TRIBÜNÖK	1	40	40
KÖZÉPISKOLÁSOK SZÍN- ÉS FILMMŰVÉSZETI VETÉLKEDŐJE			
FILMVETÍTÉS	4	249	125
A MIROSLAV ANTIĆ KAMARASZÍN ELŐADÁSAI	2	118	59
STEVAN SREMAC ALAPÍTVÁNY			
TANYASZÍNHÁZ			
ÖSSZESEN	23	2153	94

JELENTÉS A ZENTAI VÁROSI MÚZEUM 2020. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

A korábbi évekhez hasonlóan ebben az évben is nagy tervekkel indultunk, a járványhelyzet miatt azonban ezek megvalósításáról javarészt le kellett mondani, elmondható azonban, hogy igyekeztünk – s úgy gondoljuk, sikerült is – a maximumot kihozni.

Bár a nagyjavítások elmaradtak, év végéig sikerül a korábban megrongálódott tetőszerkezetet, illetve a képtár melletti kis raktár tetőszerkezetét megjavítani, utóbbiét kicserélni. Bár nem volt előlátva, sor került egy, az elektromos hálózatot vizsgáló ellenőrzés során megtett hiányosságok elhárítására is.

A járványhelyzet leginkább a programtevékenységet, illetve a rokon intézményekkel való tényleges (fizikai) kapcsolattartást érintette. A tervezett kiállításokból csak hármat tudtunk megvalósítani, vigaszul szolgál, hogy mindhárom jelentős, értékes tárlat volt; sajnálatos azonban, hogy a látogatási korlátozások miatt csak kis mértékben oszthattuk meg a bemutatott értékeket a közönséggel. Szerencsére korábban kialakult gyakorlatnak számított a Facebook-on működtetett oldalunkon a közönséggel való kapcsolattartás, illetve a városnapi kiállításnak blogbejegyzéseken keresztül teljes bemutatására is sor került. Elmondható, hogy a közönség ráértett és hálásan fogadta ilyen törekvéseinket, tény azonban, hogy a tényleges múzeumlátogatást ez csak időlegesen pótolhatja, az ebből nyert tapasztalatok azonban a jövőben „normális” körülmények között is hasznosíthatók lesznek.

Fentebb ismertetett tevékenységi formákhoz hasonlóan a járványhelyzet a digitalizálást sem érintette komolyabban. Így a néprajzkutató-muzeológusnak sikerült a néprajzi gyűjteményen belüli Varbai-féle különgyűjtemény nagyobbik részét (kerámia) digitális leltárba vennie, a múzeumpedagógus a Vajdasági Magyar Művelődési Intézettel való közös projekten belül a múzeumi fényképtár feldolgozásába fogott, a történész muzeológus pedig a facebook-oldal tartalmakkal való feltöltésén munkálkodott. Ehhez kapcsolódik még az a lehetőség is, hogy a magyar múzeumok honlapján lehetőséget kaptunk a bemutatkozásra három írás és az ezeket kísérő képanyag megjelentetésével.

Külön sikerként könyvelhető el, hogy ezúttal is megrendezhettük a zentai művésztelep nyári – öt napos – alkotótáborát. A megalakulás 70. évfordulója közeledtével az idén is ennek jegyében, részben a témát is ennek alapján hívtuk egybe a kiválasztott művészeket. A járványhelyzet következtében azonban ettől komolyan el kellett térnünk, hiszen voltak pillanatok, amikor már teljesen lemondtunk annak lehetőségéről, hogy az idén ezt a hagyományos rendezvényt megtarthassuk. Végül is éppen a tradíció volt az, amely megadta a lökést, hogy ne adjuk fel, hiszen a mögöttünk álló, impozáns eredményeket felmutató évtizedek erre köteleznek bennünket. Persze kellett mindehhez a járványhelyzet rövid idejű csitulása is, illetve hogy az alkotótábor sok tekintetben leredukált formában történő megrendezéséhez számíthattunk mind a zentai önkormányzat, mind pedig a Magyar Nemzeti Tanács támogatására.

Nem utolsósorban maguk a meghívott művészek is örömmel fogadták a meghívást, többségük el is jött, és szinte elejétől végig kiváló hangulatban folyt az alkotómunka. Név szerint Balla Ákos, Csernik Attila, Gubik Korina, Ena Jovančić Vidaković, Miroslav Jovančić, Lázár Tibor, Molnár

Imre, ifj. Novák Mihály, Sándor Laura, Szabó Kornélia és Zsáki István voltak az idei tábor résztvevői. Jelen volt tehát Újvidék, Zenta, Szabadka, Topolya és Zenta, szinte minden korosztály és sokféle technika, ami pedig egybefogta az alkotókat, az az idei közös téma: *Helyi színek – Helyszínek*.

Ugyanilyen címmel nyitottuk meg a művésztelep kiállítását is november 14-én, a Vajdasági magyar képzőművészet napján, különleges alkalommal, hiszen a járványhelyzet miatt az idén erre a dátumra halasztották az európai Múzeumok éjszakáját, s bár a megszorítások nem nagy mozgásteret adtak számunkat, de legalább külön nyomatékot kapott a tárlat, amelyen a tábor idején készült alkotások mellett kiállítottuk azokat a műveket is, amelyeket a művészek még utólag leadtak, átlagosan 3-5 munkát.

MELLÉKLET

LÁTOGATÓK SZÁMA (T. 1.)

Hónap	Egyéni		Csoportos		Összesen	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Január	66	24	13/1	-	79	24
Február	34	19	22/1	75/3	56	94
Március	51	12	119/5	-	170	12
Április	69	-	128/6	-	197	-
Május	355	-	443/21	-	798	-
Június	101	-	177/3	-	278	-
Július	29	-	50/1	-	79	-
Augusztus	13	8	123/2	-	136	8
Szeptember	36	85	151/6	13/1	187	98
Október	48	47	297/11	27/2	345	74
November	98	43	149/3	-	247	43
December	24	29	73/3	-	97	29
ÖSSZESEN	924	267	1745/43	115	2669	382

A MŰVELŐDÉSI PROGRAMHOZ KÖTŐDŐ EGYÉB TEVÉKENYSÉGEK
LÁTOGATOTTSÁGA (T. 2.)

Tevékenység	Látogatók száma		Rendezvényenként		%	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Tárlatmegnyitó	332	105	47	35	10,5	18
Előadások, könyvbemutatók, egyéb	145	65	21	13	4,5	11
Játszóház, kézműves foglalkozás	97	22	12	11	3	4
Állandó kiállítás & képtár	2669	382	-	-	82,0	67
Összesen	3243	574	-	-	100,0	100

A MŰVELŐDÉSI PROGRAMHOZ KÖTŐDŐ TEVÉKENYSÉGEK FAJTÁI ÉS
GYAKORISÁGUK (T. 3.)

Tevékenység	Gyakoriság		%		Havonta	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Tárlatok	7	3	32		0,58	0,25
Előadások, könyvbemutatók, kamarakoncertek	7	5	32		0,58	0,42
Játszóház, múzeumpedagógiai foglalkozás	8	2	36		0,67	0,16
Összesen	22	10	100		1,83	0,83

TEMATIKUSOK TÁRLATOK I. (T. 4.)

Fajta	Saját gyűjteményből (%)		Hozott (%)		Összesen (%)	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Néprajz	1(14,00)	-	-	-	1(14,00)	-
Képzőművészet	2(29,00)	-	4(57,00)	2(66,66)	6(86,00)	2(66,66)
Vegyes	-	-	-	-	-	-
Történelem	-	1(33,33)	-	-	-	1(33,33)
Régészet	-	-	-	-	-	-
Összesen	3(43,00)	1(33,33)	4(57,00)	2(66,66)	7(100,00)	3(100,00)

TEMATIKUS TÁRLATOK II. (T. 5.)

február 20.–április 30. – *Határtalan képzőművészet.* (A VMMI szervezésében)

szeptember 10.–november 8. – *Háborúk közötti történetek Zentáról 1918–1941.* (Városnapi kiállítás)

november 14.–2021. január 31. – *Helyi színek – helyszínek.* A Zentai Művésztelep kiállítása a Vajdasági magyar képzőművészet napja és a az erre a dátumra halasztott Múzeumok éjszakája alkalmából alkalmából

Összeállította:

Pejin Attila

JELENTÉS A SEMMELWEIS EGYETEM PETŐ ANDRÁS KARA 2020-AS INTENZÍV ZENTAI KURZUSAIRÓL ÉS TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A Semmelweis Egyetem Pető András Karának munkatársai, konduktorai olyan 0-tól 99 éves korú személyeket mértek és foglalkozásokat szerveztek, akiknek központi idegrendszerük veleszületetten vagy szerzetten sérült. Felnőtt korban inkább az egyre gyakrabban előforduló szklerózis multiplex, Parkinson-kór, stroke utáni állapotban lévő személyekkel foglalkoztak, míg gyermek és csecsemőkorban inkább agyi károsodással születetteket, akik mozgásukban korlátozottak segítettek.

2020.01.27. – 2020. 02.08.

Két héten át zajlott Zomborban a budapesti Semmelweis Egyetem Pető András Karának a Magyar Nemzeti Tanáccsal karöltve szervezett fejlesztőpedagógiai kurzusa. Első alkalommal szerveztek Pető-kurzust szórványban. Tizenkét személlyel foglalkoztak a konduktorok, négy csoportban két gyermekcsoport és két felnőtt csoport volt. A két felnőtt csoport tagjai közül az egyik jól mozgó, szklerózis multiplex-es vagy sztrók utáni állapotban lévő, a másik nehezebben mozgó, tehát súlyosabban sérült betegekből állt.

A csoportok beosztása szerint, gyermekcsoport, babás csoport és két felnőtt vegyes csoport. A foglalkozásokat két konduktor vezette.

A konduktor segítői szakról a két hét alatt összesen 17 alkalommal vettek részt. A zombori kurzus ideje alatt 21 személy lett szűrve.

2020.03.02. – 2020. 03.13.

Zentán is két hetes kurzusra került sor. A foglalkozások alatt 22 személlyel foglalkoztak, Parkinson-kórban szenvedők csoportja, babás csoport, iskolás csoportban és SM-csoportban, valamint egyéni fejlesztésre is sor került. A foglalkozások ideje alatt 11 személy vett részt szűrésen.

2020.08.03. – 2020.08.21.

A 2020-as év változásokat hozott, a Pető-módszer is áttért az online térbe. Két csoporttal zajlott a kurzus lebonyolítása. Egyszerre 2-2 emberrel, betartva az egészségügyi előírásokat. A csoportok SM és hemi plégiás volt. Az online térben öt csoport és egyéni fejlesztésre került sor.

2020.09.14. – 2020.12.18.

Az intenzív kurzus folyamatosan szerveződött, heti egy alkalommal fizikálisan is meg lett tartva, SM és hemi plégiás csoportok lettek megszervezve. Online pedig Parkinson, hemi plégia, SM, iskoláscsoport, fiatal felnőtt csoport és egyéni fejlesztésre is sor került.

A 2020-as évben két kurzus megszervezésére került sor melyen 34-en vettek részt, ebből 23 felnőtt és 11 gyermek volt.

Az első online kurzuson 26-an vettek részt, ebből 18 felnőtt és 8 gyermek volt.

A 12 hetes online kurzuson, minden héten 22 ember folyamatosan vett részt, ebből 17 felnőtt és 5 gyermek volt.

A kurzusokon résztvevők online, Szabadkáról, Zentról, Temerinből, Bácskossuthfalváról, Adárról, Felsőhegyről, Magyarkanizsáról, Óbecséről, Bogarasról, Nagybecskerekéről, Bácsföldvárról, Bezdánból, Topolyáról és Zomborból kapcsolódtak be.

A megszervezésben és a lebonyolításban a Magyar Nemzeti Tanács munkatársai segítettek, valamint egy szervező vett részt aktívan a lebonyolításban, a csoportok kialakításában és a résztvevők közötti kommunikációban, valamint a helyszínen segítette az emberek munkáját.

A technikai és egészségügyi szervezésben pedig a Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ munkatársai segítettek.

Perpauer Attila

koordinátor

Hagyományápolás

A zentai Ispiláng gyermeknéptáncsoport 2011-ben alakult a zentai Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ keretében, azzal a céllal, hogy a legkisebbekkel felfedeztesse a népköltészet és a népművészet, egy szóval: a népi kultúra esztétikumát, amely arra tanít bennünket, hogy csak akkor rendelkezhetünk egészséges gyökerekkel, ha magunkban hordozzuk a magyar néphagyomány jellegzetességeit, értékvilágát. A gyermekeket 2012 októbere óta szakemberek oktatják népi gyermekjátékokra és néptáncra. A csoport művészeti vezetője és koreográfusa 2014. október 10-étől **Baji Endre** csókai néptáncoktató. A 2020-as esztendő komoly kihívások elé állította intézményünket és az Ispiláng néptáncsoportot. Sajnos a próbákat be kellett szüntetnünk, csak szeptemberben tudtunk újra találkozni és elkezdni az edzéseket. 2020 szeptemberétől a csoport művészeti vezetője és koreográfusa **Cseszák Balázs**, aki heti egy alkalommal az egykori Zsinagóga épületében tart néptáncpróbákat három korcsoport (óvodások, középső csoport, valamint az alsós és felsős diákok alkotta nagycsoport) számára. Az Ispiláng csoport a 2019-es évhez hasonlóan 2020-ban is új viseletekkel gazdagodott, amely magában foglal lány- és fiúruházatot. A néptáncban szerzett tudásukat megmutathatták a XXII. Hagyományaink Ünnepe-n. Öröndetes, hogy a 2020-as évben is meg tudtuk valósítani az Ispiláng keretein belül a népdaloktatást, így **Tóth Rozália** karvezető irányításával a zentai gyerekek is autentikus magyar népdalkincs megismerésében és magas szintű elsajátításában vehettek részt, melyet számos sikeres fellépésük bizonyít.

2015 szeptemberétől **Juhász Gyula** népzeneész hangszeres népzeneire tanítja a gyermekeket. A Csoóri Sándor Alap népzenei pályázatának köszönhetően a népzeneoktatás komoly fejlődésen ment át. Új, tehetséges népzene oktatók tanítják diákjainkat, és jelentős érdeklődés alakult ki mind az általános iskolás, mind a felnőtt korosztály részéről a népzene zentai műhelye iránt.

Szerkesztette:

Hugyik Richárd, a Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ igazgatója